

EEP002077 Ökodisko OÜ
EPE000904 Reg. nr. 11838203
Kastani 42, 50410 Tartu
info@okodisko.ee
www.okodisko.ee

Koerte jalutusväljak

Mõisavahe tn 73, Annelinna linnaosa, Tartu linn, Tartu maakond

Tööprojekt
Töö nr: TP-18.91

Projekteerija:

Ökodisko OÜ
Vastutav spetsialist:
Kersten Piir
kersten@okodisko.ee
+372 55 968 819

Tellijä:

Tartu Linnavalitsus
Linnamajanduse osakond
Raekoja plats 3
Madis.Tammeorg@raad.tartu.ee
+372 736 1267

Tartu 2018

SISUKORD

A – KOOSKÕLASTUSED	4
B – EHITUSKIRJELDUS.....	5
1. ÜLDANDMED	5
2. SISSEJUHATUS	6
2.1. Projekti eesmärk.....	6
2.2. Projektala kirjeldus	6
2.3. Alusdokumendid	6
3. PROJEKTLAHENDUS.....	7
3.1. Kontseptsioon.....	7
3.2. Asendiplaaniline lahendus	7
3.3. Konstruksioonid ja kaevetööd	8
3.4. Piirdeaed ja väravad.....	9
3.5. Treeningvahendid ja inventar	10
3.6. Teed ja katendid	11
3.7. Haljastus	12
4. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS	13
5. TÖÖDE JÄRJEKORD	13
6. HOOLDUSJUHEND.....	14
6.1. Jalutusväljaku heakord ja hooldus.....	14
6.2. Haljastuse rajamise nõuded	14
6.3. Haljastuse hooldamise nõuded	18
7. EHITUSTÖÖDE KVALITEET	19
8. TÖÖMAHUD	20

C – JOONISED	22
--------------------	----

Joonis nr	Joonise nimetus	Joonise suurus / mõõtkava	Digitaalse joonise nimetus:	Kuupäev
1	Situatsiooniskeem	A4	1891_TP_MA-4-01_Situatsiooniskeem	30.04.2018
2	Asendiplaan	A3/ M1:250	1891_TP_MA-4-02_ASENDIPLAAN	30.04.2018
3	Käigusillad A ja B, ühendussõlm A ja lõige 1-1	A3/ M1:50	1891_TP_MA-7-03_AB	30.04.2018
4	Tunnelid C ja D	A3/ M1:50	1891_TP_MA-7-04_CD	30.04.2018
5	Hüppetakistused E ja F, slaalom G, astmepakud H	A3/ M1:50	1891_TP_MA-7-05_EFGH	30.04.2018

D – LISAD	28
Lisa 1. Piirdeaed, väravad ja teekate	29
Lisa 2. Treeningelement „Käigusild”	32
Lisa 3. Treeningelement „Tunnel”	33
Lisa 4. Treeningelement „Slaalom”	34

Lisa 5. Treeningelement „Astmepakud”	35
Lisa 6. Treeningelement „Hüppetakistused”	36
Lisa 7. Kivi suurte koerte aedikusse	37
Lisa 8. Pink Klaar Wood.....	38
Lisa 9. Kotijaoturiga prügiurn Dogstation M5	39
Lisa 10. Tüvekaitserest	40
Lisa 11. Infokandjad	41
Lisa 12. Välisvalgustuse projekt	43
Lisa 13. Keskkonnaameti 15.05.2018 kooskõlastus nr 7-9/18/7590-2	65

A – KOOSKÕLASTUSED

Tabel 1: Kooskõlastuste koondtabel

Jrk. nr	Kooskõlastatav organisatsioon	Nr ja kuupäev	Kooskõlastuse sisu	Kooskõlastuse originaali asukoht	Märkused
1.	Keskkonnaamet	7-9/18/7590-2 15.05.2018	Kooskõlastuskiri, Kaili Viilma	Lisa 13	Lisada tingimused ehitusloale

B – EHITUSKIRJELDUS

1. ÜLDANDMED

Töö nimetus: Koerte jalutusväljak
Asukoht: Möisavahe 73, Annelinna linnaosa, Tartu linn, Tartu maakond

Ehitusprojekti tellija: Tartu Linnavalitsus

Peaprojekteerija: Õkodisko OÜ
Riia 11-28, Tartu 51010 (juriidiline aadress)
Kastani 42, Tartu 50410 (kontori asukoht)

Vastutav spetsialist – Kersten Piir
MTR „Projekteerimine“ nr EEP002077 (alates 09.02.2011)
kersten@okodisko.ee
+372 5596 8819

Volitatud maastikuarhitekt, tase 7 – Rutt Piir
rutt@okodisko.ee
+372 5804 8522

Projekteerija – Maiken Vardja
maiken.vardja@gmail.com
+372 5813 1097

Projekteerija – Margus Lanto
margus.lanto@gmail.com
+372 5805 2939

Elekter ja välisvalgustus: Priimus-Projekt OÜ
Vastutav spetsialist – Ivar Aljas
MTR „Elektritööd“ nr EL10440332-0001 (alates 08.10.2002)
priimus@priimus.ee
+372 517 2561

Aluskaardi andmed: Projekti aluskaardina on kasutatud Geoweb OÜ poolt märtsis 2018 koostatud geodeetilist alusplaani nr GA18008.

2. SISSEJUHATUS

2.1. Projekti eesmärk

Käesoleva projekti raames projekteeritakse Tartu Annelinna linnaossa aadressile Möisavahe tn 73 suurtele ja väikestele koerte eraldi jalutusväljakud. Projektiga lahendatakse aiaga piiratud koerte treeningväljakute ja jalutusalade kujundus, turvaline sissepääs ning väikevormide valik.

2.2. Projektala kirjeldus

Käesolev projekt on koostatud Tartu linnas Annelinna linnaosas asuva Möisavahe tn 73 maaüksuse (kü nr 79501:002:0548) edelaosale koerte jalutusväljaku rajamiseks (vt Situatsiooniskeem, joonis nr 1). Krundi kasutamise sihtotstarve on 90% elamumaa ning 10% ärimaa.

Ala asub Möisavahe tänavast ca 160 m kaugusel ning Ringtee tänavast ca 40 m kaugusel. Ümberkaudsed alad on valdavalt tühermaad ning kasutuses rekreatsioonialana. Lähimad korterelamu piirkonnad jäävad teisele poole Möisavahe tänavat ning lääne suunda, ca 160 m kaugusele.

Alale pääseb Möisavahe tänavalt mööda kergliiklusteed, mis külgneb projektalaga idast. Kergliiklustee ja projektala vahel asub kraav, millest on ülepääs juba loodud. Alale puudub ligipääs mootorsõidukiga.

Koerte jalutusväljak on projekteeritud täitepinnasega alale (mulla, kruusa ja ehitusjäätmete segu), mis ei ole veel lõplikult tihenenud ning on risk, et see võib nii horisontaal- kui ka vertikaalsuunas liikuda. Nimetatud põhjusel tuleb töö Tellijal projektalale koerte jalutusväljaku rajamisel arvestada ohtudega, mida toob kaasa pinnase vajumine (nt. vahed aia alumise ääre ja maapinna vahel, kust väiksemad koerad võivad läbi pääseda) ja seetõttu arvestada ka parandusteks kuluvate võimalike lisaväljaminekutega.

Alast põhja ja ida suunas jäävad mõned puudegrupid, kus on peamiselt esindatud kiirekasvulised liigid. Reljeef langeb tasaselt kirdest edela suunas, absoluutkõrgused jäävad 39.56...41.33 vahele. Tehnovõrke projektalal ei asu. Lähimad tehnorajatised asuvad kergliiklustee all.

2.3. Alusdokumendid

Projekti koostamisel on lähtutud Eesti ehitusala käsitlevate seaduste, määruste, projekteerimismääruste ja standardite loetelust (ET-2 0199-0605) antud projekteerimismäärustest, samuti heast ehitustavast (ET-1 0207-0068) ning EVS-idest:

- Majandus-ja taristuministri 17.07.2015 määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“;
- Tastsu Linnavolikogu 19.12.2013 määrus nr 7 „Tartu linna ehitusmäärus“;
- EVS 932:2017 „Ehitusprojekt“;
- EVS 843-2016 „Linnatänavad“.

Käesoleva projekti joonised, ehituskirjeldus, mahutabel, lisad jm. projektiga seotud dokumendid moodustavad ühtse terviku ning neid tuleb käsitleda koos. Kui need ei võimalda üheselt määratleda tööliigi ulatust/ ehituslikku teostatavust või nende vahel ilmnevad vastuolud, peab töövõtja enne tööde teostamist pöörduma kirjalikult projekteerija või tellija poole täiendava informatsiooni hankimiseks.

3. PROJEKTLAHENDUS

3.1. Kontseptsioon

Väljaku kujundamisel on lähtutud projekteerimise normidest, tellija soovidest ning asukoha tingimustest.

Koerte jalutusväljak on projekteeritud mõeldes eelkõige koerte keskkonna rikastamisele: pakkudes neile mentaalset ja füüsilist stimulatsiooni, sotsiaalset kontakti teiste koertega ning võimalust omanikul oma koeraga luua tihedam side. Antud koertepark ei ole lihtsalt koht, kuhu oma koer ilma rihmata jooksmas ja teiste liigikaaslastega suhtlema viia, vaid seal saab harjutada oma koera igapäevaeluliste takistustega toime tulema. Projekteeritaval jalutusväljakul ei ole treeninguks mõeldud klassikalised *agility* elemendid, vaid just igapäevaoskuste jaoks kohandatud elemendid, mis peaksid sobima võimalikult suurele hulgale erinevatele koertele. Kasutatud elementide lahenduste aluseks on võetud Suurbritannias populaarse *activity trail* (nn. tegevusrada) kontseptsioon.

3.2. Asendiplaaniline lahendus

Projektiga lahendatakse koerte jalutusväljaku piirdeaedade, treeningelementide, inventari, välisvalgustuse ning haljastuse paigutus (vt Asendiplaan, joonis nr 2).

Koerte jalutusväljaku ala jaguneb kaheks piirdeaia eraldatud alaks suurtele ja väikestele koertele. Sissepääs aladele on lahendatud ühise eesaediku kaudu, millel on kolm jalgväravat, et tagada koerte turvaline sisenemine ja väljumine. Nii väikeste kui suurte koerte alale saab vajadusel hooldustöödeks siseneda ka mootorsõidukiga, selleks puhuks on välispiiretesse projekteeritud suletavad tiibväravad.

Treeningvahendite ning muu inventari paigutamisel on lähtutud eesmärgist, et koertele jääks piisav ruum vabalt ringi liikumiseks ning need ei oleks liiga lähedal piirdeaedadele.

Mõlemale jalutusale on kavandatud üks seljatoega istepink, mille asukohad annavad hea ülevaate alal toimuvast. Eesaediku ette aia äärde on paigutatud infotahvel ning kotijaoturiga prügium.

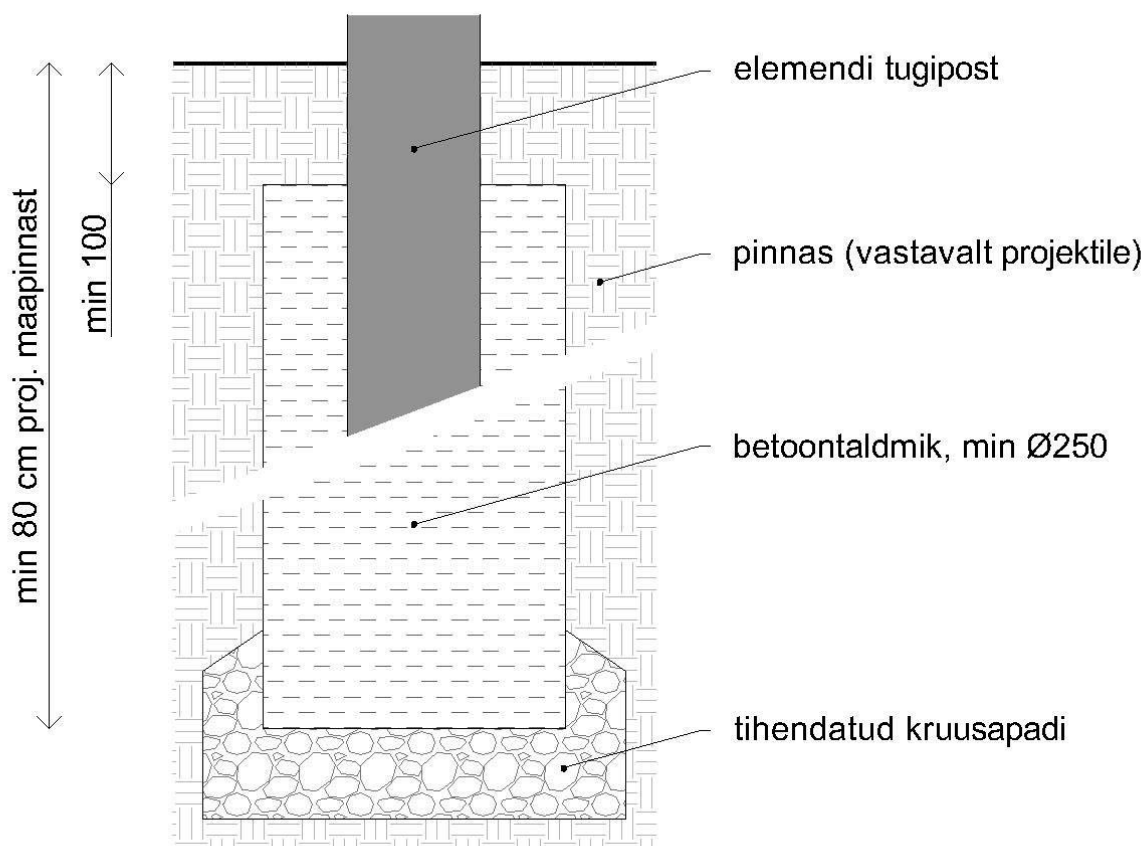
Projektiga olemasolevat teedevõrku ei muudeta. Juurdepääs jalutusväljakule on Möisavahe tänavalt tulevalt kergliiklusteelt. Sealt kuni jalutusväljakuni on projekteeritud purustatud kruusakattega tihendatud 3 m laiune tee.

3.3. Konstruksioonid ja kaevetööd

Kaevetöödeks tuleb Tartu linnalt taotleda kaaveluba. Kaevetöödel jälgida kehtivate seaduste, määruste ja eeskirjade nõudeid ning ohutusnõudeid.

Pinkide, prügikasti, infotahvli, välisvalgustite ja piirdeaipostide maapinda kinnitamisel ja vundamentide ehitamisel juhendada elementide tootjapoolsetest juhenditest ja nõuetest. Vundamentide taldmike alla rajada tihendatud kruusapadi. Taldmiku alapinna rajamissügavus projekteeritavast maapinnast on minimaalselt 80 cm, piirdeaia postidel ning välisvalgustuspostidel minimaalselt 120 cm (vt skeem nr 1).

Skeem nr 1: Treeningvahendite vundamendid ja taldmikud.

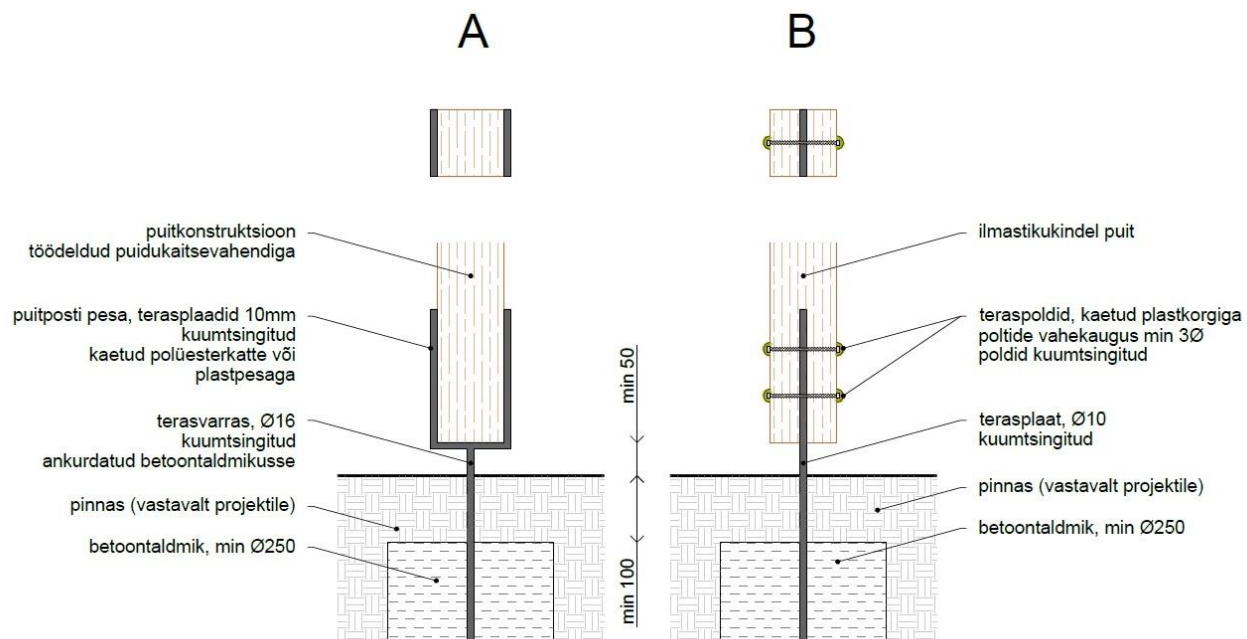

Treeningelementide puitkonstruktsioonide vastupidavuse suurendamiseks maapinna toetuskohtades kasutada ühte alljärgnevatest kinnitusvõimalustest (vt skeem nr 2):

A. Elemendi puidust jalad seisavad metallpesades - puitjalad on maapinnast isoleeritud roostevabast terasest karpraudadega, mis omakorda seisavad vundamentidesse kinnitatud metallvarrastel.

B. Elemendi puitjalgade sisse on poltidega kinnitatud metallplaadid, mis on metallvarraste abil ühendatud vundamentidega.

Puitosade ja maapinna vahele peab jääma piisav õhuvahe! Kasutatava betooni tugevusklass peab olema C25/30.

Skeem nr 2: Puitkonstruktsiooni kinnituvõimalused pinnasega:

3.4. Piirdeaed ja väravad

Koerte jalutusväljakud on ümbritsetud 1,65 m kõrguse piirdeaia ning sisenemine kummalegi alale on läbi ühise 12,8 m² suuruse kolme jalgväravaga eesaediku. Hooldustööde jaoks on aedikutele ligipääs autoga tagatud läbi 4,0 m laiuste tiibväravate – väiksemate koerte jalutusaediku põhjaküljel ning suurte koerte aediku loodeküljel (vt Asendiplaan, joonis nr 2).

Piirdeaed

Projekteeritud piirdeaed valmistatakse Securifor 358 või analoogsetest aia keevispaneelidest mõõtudega 2505x1730 mm, millest alumine äär on 8 cm ulatuses maa sees. Piirdeaia värv on must RAL 9005. Piirdeaed on valmistatud ilmastikukindlast (sh niiskus-, vee-, külma-, UV-kindlast) keevispaneelist. Piirdeaia teraspostid on pikkusega 2400 mm ning ristlõikega 40x60x1,5 mm. Postid on seest ja väljast tsingitud, kaetud polüestrikihiga, vähemalt 60 mikronit. Värv must RAL 9005.

Jalgvärav

Ühepoolse jalgvärava laius on ca 1000 mm, kõrgus 1650 mm. Raam on tehtud kandilisest terastorust ja Securifor või analoogsed aiapaneelid on kinnitatud raamile. Väravapostid on kandilised, spetsiaalsete kinnitustega aiapaneelide tarvis ning ristlõikega 80x80x4 mm. Värav on tsingitud ja plastikuga kaetud, värv must RAL 9005. Reguleeritavad hinged võimaldavad väravat avada 180 kraadi ulatuses. Väravale on paigutatud tuuleriiv nii, et seda saab mõlemalt poolt mugavalt avada.

Paneelaia ja väravate paigaldamine

Paneelaia ja väravate paigaldamisel tuleb jälgida tootja paigaldusjuhendit ning arvestada olemasoleva pinnase eripärasid: täitepinnas ei ole veel lõplikult tihenenud ning on risk, et see võib nii horisontaal- kui ka vertikaalsuunas liikuda. Piirdeaia- ja väravapostid peavad olema betoneeritud pinnasesse minimaalselt 1200 mm sügavuselt (vt Lisa 1 ning joonis 3 lõige 1-1).

3.5. Treeningvahendid ja inventar

Treeningvahendid

Suurte koerte alale on projekteeritud järgmised elemendid:

- Treeningelement „Slaalom”
- Treeningelement „Hüppetakistused”
- Treeningelement „Käigusild”
- Treeningelement „Tunnel”

Väikeste koerte alale on projekteeritud järgmised elemendid:

- Treeningelement „Hüppetakistused”
- Treeningelement „Käigusild”
- Treeningelement „Astmepakud”
- Treeningelement „Tunnel”

Treeningelementide paiknemine ja kirjeldused: vt joonised nr 2-5 ning Lisad 2-7.

Treeningelemendid ei tohi olla koertele ohtlikud ning peavad olema maasse ankurdatud minimaalselt 800 mm. Elementide kõik ühenduskohad ja servad peavad olema ümaraks ja siledaks lihvitud. Et vältida elementide libedaks muutumist vihmaste ilmade korral, tuleb konstruktsioonid karestada – katta pinnad liivatatud värviga. Koerte jalutusväljakutel kasutatakse värvikombinatsiooni kollane-sinine (RAL1018 ja RAL5017), sest nende värvikombinatsioonide erisust on koertel kõige parem eristada. Kõik puitelemendid tuleb töödelda ilmastikukindlaks, et vähendada vee imendumist ning puidu kiiret mädanemist.

Inventar

Mõlemale jalutusosalale on kavandatud üks seljatoega istepink, mille asukohad annavad hea ülevaate alal toimuvast. Eesaediku ette aia äärde on paigutatud kotijaoturiga prügurn.

Pargimööbli paiknemine ja kirjeldused: vt joonis 2 ning Lisad 8-9.

Infokandjad

Infotahvel paigutatakse eesaediku ette sissepääsu kõrvale. Infotahvil on kirjas jalutusväljaku reeglid ning treeningelementide kasutamise üldinfo (eesti, vene ja inglise keeles). Infosildid vastava aia kohta (suured koerad, väikesed koerad) ning konkreetsete treeningelementide (käigusild, hüppetakistused, slaalom, tunnel, astmepakud) kasutamise juhiste sildid kinnitatakse piirdeaia külge vastava sissepääsu või treeningelemendi

lähedusse. Siltide kujundus tuleb kooskõlastada Tartu linna arhitektuuriteenistusega.

Infokandjate kirjeldused: vt Lisa 10.

3.6. Teed ja katendid

Jalutusväljaku katend

Koerte jalutusväljak on projekteeritud täitepinnasega alale (mulla, kruusa ja ehitusjäätmete segu), mis ei ole veel lõplikult tihenendatud ning on risk, et see võib nii horisontaal- kui ka vertikaalsuunas liikuda. Probleemiks on ka pinnasest väljaulatuvad ehitusjäätmekivid (metall, klaas, teravad kivid), mistõttu ei ole olemasolev pinnas sobiv koerte jalutusväljaku katendina.

Pinnas tuleb kogu projektala ulatuses puhastada pinnasest väljaulatuvatest teravatest jm ohtlikest elementidest (klaasikillud, armatuurijupid, suuremad teravad kivid, muu ehitusprah) ning siluda. Soovitav on seejärel katta pinnas geotekstiiliga (II klass). Pealmiseks katendiks laotada jalutusväljaku alale 30 cm liiva (fr 0,2-8 mm) ning tihendada. Liivaala tasapind peab ulatuma min 20 cm ulatuses teisele poole välimist piirdeaeda. Liivaala serv viiakse olemasoleva maapinnaga sujuvalt kokku muru taastamistöödega, mil liivast tekkinud serva jätkatakse kuni olemasoleva maapinnani kasvupinnase lisamisega. Lisatud kasvupinnasele tuleb külvata uus muru (vt joonis 3 lõige 1-1).

Erosiooni takistamiseks on jalutusväljaku välispiirde edelakülge projekteeritud hekk. Istutusala laiuseks on 1 m laiune riba, kus täitepinnas tuleb asendada min 350 mm sügavuselt kasvupinnasega ning peale istutustööd katta 100 mm kõrguse lehtpuuhakke multšiga (vt joonis 3 lõige 1-1).

Juurdepääsutee

Kergliiklusteelt kuni jalutusväljakuni on projekteeritud purustatud kruusakattega tihendatud 3 m laiune tee. Uus tee tuleb kõrguslikult kokku viia olemasoleva teeotsa katendi ning jalutusväljaku liivakatendiga. Tee on projekteeritud äärekivideta. Enne tee rajamist tuleb teealune maa puhastada ehitusjäätmest ja prahist ning siluda. Soovitav on purustatud kruusakihi alla panna geotekstiil (klass II). Purustatud kruusakihi kõrgus on minimaalselt 150 mm. Servadesse lisatava kasvupinnasega ühtlustatakse teekatte tasapind ümbritseva maapinna kõrgusega. Lisatud kasvupinnasele tuleb külvata uus muru (vt joonis 3 lõige 2-2).

Vertikaalplaneerimine

Sademeveele on tagatud loomulik drenaaž – kasutatud on vett läbilaskvaid katendeid ning liigne vesi valgub ära kallete abil. Juhinduda olemasolevatest maapinna kalletest.

Valmis platside pinnale ei tohi jääda vett koguvaid süvendeid.

3.7. Haljastus

Projekteeritava uushaljastuse peamine eesmärk on pakkuda koertele ja nende omanikele päikese eest varju ning vähendada erosiooniohtu jalutusväljaku edelaosas (vt Asendiplaan, joonis nr 2). Silmas on peetud ka uushaljastuse dekoratiivsuse aspekti. Uushaljastuses on kasutatud Eesti kliimas vastupidavaid taimeliike ja –sorte. Projektiga olemasolevaid puid ei likvideerita.

Nii suurte kui ka väikeste koerte jalutusalaale on projekteeritud 2 puud. Kasutatud on punase vahtra sorti 'Red Sunset'. Puudele paigutada ümber kaitserestid, et koerte uriin ei saaks kahjustada noori puid. Puudele tagada kasvupinnas, mille vähim maht on vähemalt 5 m³ ning sügavus vähemalt 0,8 m.

Suurte koerte jalutusväljaku lõuna- ja edelaküljele tuleb istutada hekk kurdlehisest kibuvitsast, et takistada projekteeritud liivakatendi vajumist maapinna kalde suunas. Põõsad tuleb istutada vähemalt 1,5 m kaugusele piirdeaiast ning 1 m kaugusele teineteisest. Õitsemise ajal on hekk silmailuks jalutusväljaku külastajatele ning möödujatele, pakkudes ka lõhnaelamust.

Kurdlehhine kibuvits
Rosa rugosa

Kasvab kuni 2 m kõrguseks ja 2 m laiuseks.

Püstine, kompaktne ning rikkalikult harunev tugevate okstega põõsas. Leht kare ja kortsuline. Karminpunased lihtõied, õitseb juunist septembrini. Õied üksikult või 3-6 kaupa, kuni 8 cm läbimõõduga. Dekoratiivsed ereoranžid viljad arenevad augustist oktoobrini.

Punane vaher 'Red Sunset'
Acer rubrum 'Red Sunset'

Kasvab kuni 10-15 m kõrguseks ja 10 m laiuseks.

Kiirekasvuline, noorelt püramiidse, hiljem keraja kasvukujuga puu. Lehed on suured ja rohelised, sügisel värvuvad erepunaseks. Õied on tumepunased.

Ehitustööde käigus rikutud või kahjustatud haljasalad tuleb taastada. Projekteeritud katendite tasapinnad tuleb kokku viia olemasoleva maapinnaga, kasutades üleminekualana mururiba (vt joonis 2; joonis 3 lõiked 1-1 ja 2-2).

Muru külviks tuleb kasutada kodumaise või naaberriikide päritoluga seemneid, millel on head idanemis- ja katvusomadused. Külvipind tuleb tasandada nii, et seal ei oleks lohke. Jälgida tuleks seda, et mullapind oleks sujuvalt ühendatud ümbritseva maapinnaga. Tasandatud pind tuleb tihendada rullides nii, et sinna ei jääks käimisel jälgi.

4. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS

Väljakaevatav haljastamiseks mittesobiv pinnas utiliseeritakse vastavalt jäätmekäitluse nõuetele. Töövõtja vastutab ehitusperioodil keskkonnakaitse eest ehitusplatsil ja selle kõrval oleval alal vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele seadustele ja nõuetele ning Tellija antud juhistele. Kogu ehituspraht tuleb kokku korjata ja ehitusplatsilt ära vedada konteinerites või muul kindlal transpordivahendil selleks ette nähtud kohta. Töövõtjal ja alltöövõtjal on rangelt keelatud mätta ehitusjäätmekid või neid põletada. Peale ehitustööde lõppu heakorrastatakse krunt ja taastatakse haljastus krundil ja krundist väljapoole jäävatel aladel, kus toimusid välisvõrkude ehitamisega seotud tööd. Ehitus- ja lammutusjätmete käitlemisel juhinduda Tartu Linnavolikogu 28.06.2012 määrusest nr 71 „Tartu linna jäätmehoolduseeskiri“.

5. TÖÖDE JÄRJEKORD

Soovituslikult juhinduda alljärgnevast järjekorrast:

1. Mahamärgimistööd
2. Pinnasetööd
3. Katendite ehitus
4. Elementide vundamentide ehitus
5. Elementide ja inventari ehitus ja paigaldamine
6. Istutusalade ettevalmistamine
7. Istutustööd
8. Muruala korrigeerimine
9. Ehitusplatsi korrastustööd

6. HOOLDUSJUHEND

6.1. Jalutusväljaku heakord ja hooldus

Heakorratööde käigus niidetakse treeningala ümbert muru vastavalt vajadusele, nii et maksimumkõrgus kogu kasvuperioodi vältel ei ületaks 15 cm. Nähtavad niitmisjäägid tuleb kokku riisuda ja ära vedada.

Lehed tuleb riisuda murult, teelt ning koerte jalutusväljaku liivakatendilt vastavalt vajadusele, et oleks tagatud võimalikult puhas pind.

Jalutusaedikutest koristatakse ja veetakse ära praht ja prügi vastavalt vajadusele ning tavapärasele prügiringile. Koerte väljaheidete koristamiseks tagatakse jalutusplatsil kilekottide olemasolu.

Väljakule ja selle elementidele teostatakse haldaja poolt regulaarset ülevaatus ja vajadusel remonti. Ülevaatus tihedus ei tohiks olla väiksema sagedusega kui kord nädalas. Inventar ja väikevormid puhastatakse tolmust ja grafitist ning neid värvitakse ja remonditakse vajaduse kohaselt.

Keelatud on treeningelementide ümberehitamine või nende osade asendamine detailidega, mis ei kuulu elemendi algse konstruktsiooni juurde.

Elementide, piirdeaia või inventari jmt purunemisel tõkestatakse probleemkohale juurdepääs kuni purunenud objekti remondi, eemaldamise või väljavahetamiseni.

Jalutusväljakule paigaldatakse infotahvel, kus on kirjas muuhulgas alljärgnev:

- Jalutusväljaku kodukord ja põhilised ohutusreeglid;
- Kontaktinfo, kuhu pöörduda probleemide avastamisel seoses jalutusväljaku või selle elementidega.

Jalutusväljaku katematerjal (liiv) on soovitatav välja vahetada või uuendada iga 2 aasta tagant.

6.2. Haljastuse rajamise nõuded

Istutustööd võib teha terve aasta vältel, v.a. ajal, millal kasvupinnas on külmunud.

Istiku võra kuju ja võrsete aastane juurdekasv peavad vastama antud liigi, sordi või vormi võratüübile.

Kasutada Eestiga samas kliimatsoonis kasvatatud istikuid!

Istikul ei tohi olla:

- oksalõikehaavasid, mille läbimõõt on suurem kui 1/3 tüve läbimõõdust;

- kahvelharusid (tüvel samast kohast väljuvad võrdse kasvuga juhtoksad);
- tüvest liiga lähestikku (männasetaoliselt) väljuvaid oksid;
- väikese väljumisnurgaga ($< 30^\circ$) oksid;
- tüve ja sellest väljuvate põhiokste vahel sissekasvanud koort;
- tüve- ja koorevigastusi, kuivanud oksid, külmakahjustusi ega kemikaalidega töötlemisest tekkinud kahjustusi;
- taimekasvu pärssivaid kahjureid ja haigusi;
- keerdjuuri. Keerdjuured (kägistusjuured) on juured, mis kasvavad ringjalt ümber puu juurekaela või teiste juurte ning avaldavad neile survet, takistades toitainete liikumist ning nõrgestades puud.

Paljasjuursetena turustatakse tavaliselt sitkeid taimi, mida kulub palju (nt põõsad). Paljasjuursetel istikutel on pallitud või potistatud istikute ees kaks selget eelist: esiteks on nende juurte kvaliteeti võimalik probleemideta hinnata ja teiseks satuvad nende juured pärast istutamist kohe vahetusse kontakti uue kasvukoha mullaga. Vastukaaluks on neil aga ka kopsakas miinus – neid ei saa igal ajal istutada. Neid istikuid tuleb hoida jahedas ja nii, et juured ära ei kuivaks.

Kvaliteetse paljasjuurse istiku tunnused:

- pungad ei ole avanenud;
- oksad ei ole kuivanud;
- juured on kenasti ühtlaselt arenenud, neid ei ole ülesvõtmise käigus rängalt räsitud. Hargnenud ja narmasjuurerikas juurestik viitab istiku heale kvaliteedile;
- juured ei ole kuivanud.

Juurepalliga istikuid tuleb käsitseda ettevaatlikult. Kukkudes juurepall puruneb ja istik muutub praktiliselt paljasjuurseks istikuks. Ka kipub pall kiiresti kuivama ning seda on tülikas kasta.

Kvaliteetse juurepalliga istiku tunnused:

- pall on mõnusalt niiske ja istik on raske;
- pall on katsudes kõva ja pole lagunened tükideks;
- palli kooshoidev materjal on terve. Mittelagunevast materjalist ümbris tuleb enne istutamist eemaldada!

Potiistikud on kõige kallimad, kuid neid saab istutada suvalisel ajal, kui vaid labidas mulda läheb.

Kvaliteetse potiistiku tunnused:

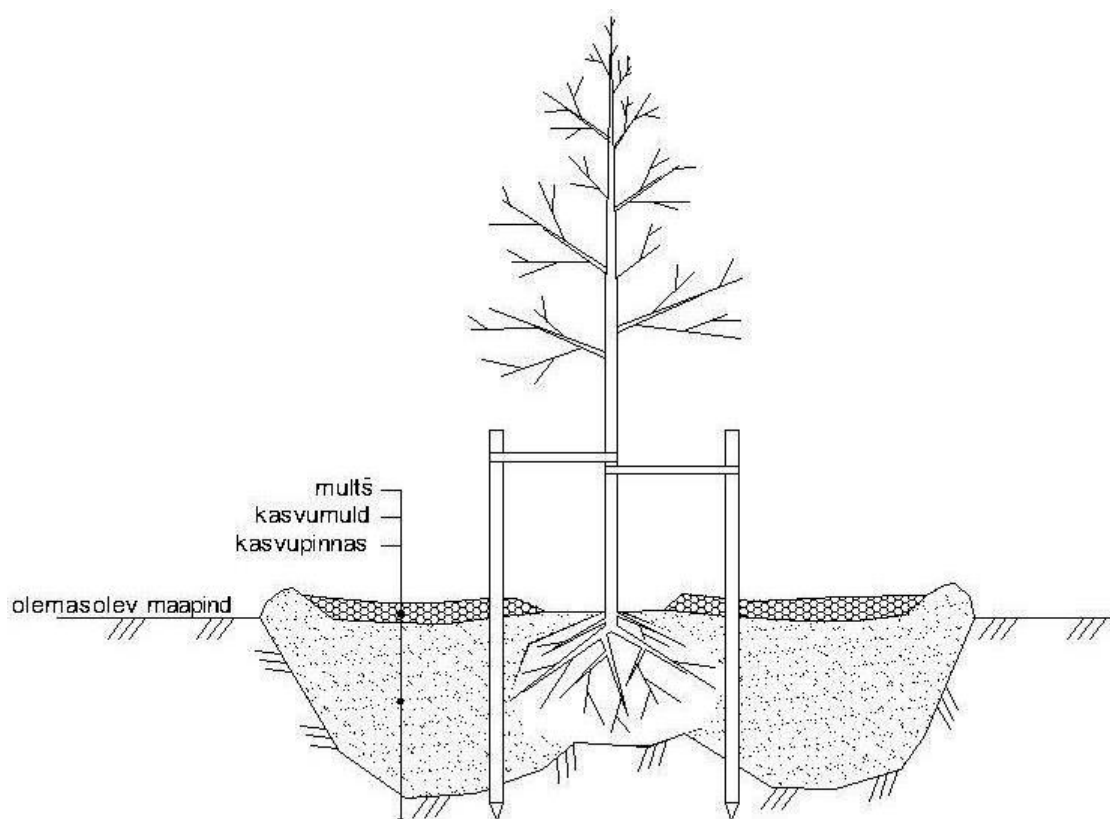
- istikut ei ole võimalik potist välja tõmmata, ta võib potist välja tulla vaid koos kogu sealoleva mullaga. Kui „mullapall” potist välja tirida, tasub vaadata, ega juured ei ole kasvanud ringiratast poti põhjale – see viitab, et suur taim on istutatud liiga väikesesse potti ning taim võib olla probleemne;
- pott võib olla kergelt umbrohtunud – see tõestab, et istik on jõudnud potis juurduda. Tugev umbrohtumine ning sammaldumine võib juba osutada taime lämmatamisele;
- värsked juured võivad piiluda potiaukudest välja (kindlasti ei tohi olla aukudest välja kasvanud suured pikad juured) – see on järjekordne tõestus, et taim on piisavalt juurdunud;

- taim on kenasti ühtlase kujuga, tal ei ole vigastusi ega kahjureid;
- muld on potis parajalt niiske ning oksad ja lehed ei ole närbunud.

Kvaliteetse puustiku tunnused:

- istik on vähemalt 3 m kõrgune;
- tüvi on tugev ja sirge;
- tüve läbimõõt on vähemalt 4 cm;
- võra on korrapärase kujuga ning moodustab vähemalt 1/2 taime kogukõrgusest;
- külgoksad jagunevad ümber tüve ühtlaselt ning on peenemad kui 1/3 tüve läbimõõdust harunemiskoha juures;
- puul on rohkelt elujõulisi ja leherikkaid oksi, põhiokstel on vähemalt kolme aasta külgoksad;
- juured on kujundatud kompaktselt, kasvades ühtlaselt eri suundadesse;
- juurekael peab olema mulla- või substraadipinnaga ühel tasapinnal.

Puudele tagada kasvupinnas, mille vähim maht on vähemalt 5 m³ ning sügavus vähemalt 0,8 m. Kasvupinnas ei tohi sisaldada aineid, mis on ohtlikud elusorganismidele, istikule ning keskkonnale. Olemasolevat pinnast võib kasutada juhul, kui selle omadused vastavad istiku kasvunõuetele. Kasvupinnase rajamiseks tehtava süvendi põhja kalle peab juhtima vee puust eemale. Ettevalmistatud kasvupinnasesse istutamisel peab istutusaugu sügavus olema võrdne istiku juurepalli kõrgusega ning läbimõõt vähemalt kaks korda juurepalli läbimõõdust suurem.

Näide (ülal) pargipuu ettevalmistamata kasvupinnasesse istutamisest (allikas: Tallinna Linnavalitsuse 28. septembri 2011 määruse nr 112 "Puude istutamise kord" LISA 5)

Puu toestatakse kahe kuni kolme teibaga kohe pärast istutamist. Tugiteivas peab olema

kooritud või hõõveldatud, tugev ja sirge, suuremate oksakohtadeta ja vähemalt 5 cm läbimõõduga. Istiku toetus peab olema u 1/3 puustiku kõrgusest. Tugiteibad lüüakse tugevasti aluspinnasesse väljapoole juurepalli. Ühel istutusosal tuleb kasutada samasuunaliselt paigaldatud ühesuguseid (ja –kõrguseid) tugesid ja sidemeid. Teibad ei tohi hõõruda istiku oksti ega tüve. Puu sidumiseks tugiteivaste külge tuleb kasutada pehmet ja laia (soovitavalt 2–4 cm laiust) linditaolist sidumismaterjali. Side kinnitatakse 5–10 cm teiba otsast allapoole ja silmust ei tohi teha ümber puutüve. Toetus peab vastu pidama puu juurdumiseni (2–3 aastat).

Kastmisvee jaoks tuleb puu ümber moodustada pinnasest madal ringvall, mille läbimõõt peab olema vähemalt istutusaugu suurune. Kohe pärast istutamist tuleb istikut kasta 50–100 liitrise veekogusega (sõltuvalt istiku suurusest). Kasta tuleb ka vihmaperioodil.

Puudealused ringvallide sees tuleb katta 10 cm kõrguse lehtpuuhakke (fr 5-30 mm) kihiga, tüvedest vähemalt 10 cm eemal.

Kvaliteetse põõsaistiku tunnused:

- võra on korrapärase kujuga;
- oksad jagunevad ümber tüve ühtlaselt ning on peenemad kui 1/3 tüve läbimõõdust harunemiskoha juures;
- põõsal on rohkelt elujõulisi ja leherikkaid oksa;
- juured on kujundatud kompaktseks, kasvades ühtlaselt eri suundadesse;
- juurekael peab olema mulla- või substraadipinnaga ühel tasapinnal.

Enne istutamist tuleb kontrollida istikute juurekava ja vajadusel tuleb eemaldada vigastatud juured. Samuti tuleb eemaldada vigastatud võrsed. Jälgida, et juurekael poleks mullaga kaetud. Keerdjuuri ei tohi esineda!

Põõsastele tagada vähemalt 25 cm kasvupinnast. Põõsaste istutusala katta 10 cm kõrguse lehtpuuhakke (fr 5-30 mm) kihiga.

Muru külvata kasvualusele, mille projekteeritud paksus on 5-7 cm. Kasvualus peab olema taimekasvuks sobiv ega tohi sisaldada ohtlikke aineid üle piirmäära. Kasvumuld ei tohi sisaldada prahti, kive ega mitmeaastasi juur-umbrohte. Kasvumuld ei tohi olla liiga tihke ja kõvastunud: peab surumisel kergesti lagunema.

Uue kasvualuse rajamisel tuleb materjal laotada eelnevalt planeeritud pinnale, seda veidi aluspinda segades, et ei tekiks järsku üleminekut eri kihtide vahel.

Töövõtja peab kindlustama, et kasvualuse valminud osadel ei liiguks rasked masinad. Juhul kui kasvualus on liigselt tihenunud, tuleb see kobestada ja taastada. Muru külviks tuleb kasutada kodumaise või naaberriikide päritoluga seemneid, millel on head idanemis- ja katvusomadused.

Enne muru külvi tuleb teostada krundil ehitusprahi kokkukorjamine. Eemaldada tuleb kõik, mis võib hakata mulla laotamist ja hiljem muru niitmist segama.

Pärast mulla vajumist tuleb pind tasaseks planeerida ja rullida. Vajumiseks vajaliku aja pikkust saab lühendada, kui mulda regulaarselt tugevalt kasta või laotada muld laiali kihiti,

iga kihti eraldi planeerides ja rulliga kergelt tihendades.

Et saavutada ühtlane külv, tuleks külvata seemned maha mitmes osas. Näiteks kahes osas, kus pool seemnekogusest külvatakse maha liikudes maatükil pikisuunas ja teine pool põiki suunas. Külvatud seemne viiakse mulda rehaga. Seda tööd tehes tuleb jälgida nii külvisügavust, kui seda, et seemneid kokku ei riisutaks. Murutaimede puhul on optimaalne külvisügavus 1 cm.

Pärast külvi tihendatakse maa kergelt rulliga, mis tagab, et seemned saavutavad kontakti mullaga. Ühtlasi aitab rullimine säilitada mullas olevat niiskust. Pärast rullimist võib pinna katta kas õhukese turba või siis liiva kihiga (2..3 mm). Kobe turba- või liivakiht mullapinnal vähendab vee aurumist mullast ja sellest olenevaid kastmiskulusid.

Esmane muru niitmine teostada haljastustöid teinud ettevõttel. Murutaimi võib esimest korda kärpida kui taimed on kasvanud 10 cm pikkuseks. Korraga tohib eemaldada kuni 1/3 taimepikkust, st pärast niitmist peab taim jääma ligikaudu 7 cm pikkuseks. Edaspidi tohib taimikut kärpida juba regulaarselt. Seejuures tuleb rangelt pidada kinni reeglist, et eemaldada võib korraga ainult 1/3 taime pikkusest. Taimiku optimaalsele niitekõrgusele viimiseks lühendatakse vahemikke niitmiskordade vahel. Seda tohib teha alles siis, kui taimik on muutunud tihedaks.

Tööde lõppedes peavad taimed, tugi- ja kaitsetarindid olema paigas. Tööjäljed peavad olema koristatud. Vajalikud hooldetööd ja parandused peavad olema teostatud. Murualadel ei tohi olla veeloike ega paljandeid. Taimeliigid ning taimede suurused peavad vastama dokumentidele.

6.3. Haljastuse hooldamise nõuded

Puud:

- kujundus-, hooldus-, harvendus- ja vormilõikust ning raiet tehakse vajaduse ja kasvukoha nõuete järgi;
- lõigatud oksad korjatakse kokku ja veetakse ära;
- kastetakse ja väetatakse vastavalt vajadusele;
- vajadusel teostatakse taimehaiguste ja -kahjurite tõrjet;
- vajadusel asendatakse hävinenud (sh vandalismi tõttu) puud.

Puid tuleb istutuse järgselt kuni puude juurdumiseni kahe aasta jooksul kasta korrapäraselt, et puud ei kuivaks. Ühe puu kohta võib arvestada u 50 liitrit vett kastmiskorra kohta. Kasvuperioodi jooksul tuleb puid kasta vähemalt üks kord nädalas (välja arvatud juhul, kui on piisavalt sademeid). Kasta õhtul, öösel või päeval pilves ilmaga. Kastmine tagab puudele eduka juurdumise.

Puude toetus peab vastu pidama puu korraliku juurdumiseni (umbes 2–3 aastat). Selleks tuleb regulaarselt teostada toetuse ja tüvekaitsme kontrollimist. Vajadusel vahetatakse pehkinud postid. Toetusposti sidemeid lastakse järgi, et sidemed koos tüvekaitsmega puutüvedele sisse ei sooniks. Sidemeid lõdvendatakse vastavalt puude jämedamaks kasvamisele. Tugiteibad (toetuspostid) eemaldatakse pärast puude juurdumist, hiljemalt kolm aastat pärast istutamist.

Põõsad:

- kobestamine ja/või umbrohutõrje tuleb teostada vähemalt kahel korral aastas, eriti istutuste servas. Tagada tuleb puhas multšipind;
- multši lisamine tuleb teostada vajaduse korral, soovitatavalt noorenduslõikuse ajal, aga mitte harvem kui kord iga kahe aasta tagant;
- noorenduslõikus tuleb teostada vastavalt vajadusele;
- väetamine tuleb teostada vastavalt vajadusele;
- hoolduslõikusel tuleb mehaanilised vigastused kõrvaldada igal aastal;
- kujunduslõikus tuleb teostada vajaduse korral, kuid mitte vähem kui üks kord aasta jooksul
- vajadusel asendatakse hävinenud (sh vandalismi tõttu) põõsad.

Muru:

- muru peab olema terve, roheline, tihe, umbrohuvaba ja hästi hooldatud;
- abinõusid rakendatakse regulaarselt, enne kui võimalikud kahjustused on välja kujunenud;
- maksimaalne kõrgus on 15 cm, kogu kasvuperioodi jooksul;
- niita tuleb nii sageli, et märgatavat niitmisjääki ei teki;
- takistuste ümbrus tuleb puhastada nii sageli, et need ei erine piirkonna esteetilisest üldilmest;
- nähtavad niitmisjäägid tuleb rehitseda;
- väetamine tuleb teostada vastavalt pinnase viljakusanalüüsile;
- kasta tuleb vajaduse korral;
- õhustada tuleb vastavalt vajadusele;
- piiritlemine ja servamine tuleb teostada vastavalt vajadusele, kuid mitte vähem kui kord aasta jooksul;
- umbrohutõrje tuleb teostada vastavalt vajadusele.

Esmane muru niitmine teostada haljastustöid teinud ettevõttel.

Lehed tuleb riisuda murult, teelt ning koerte jalutusväljaku liivakatendilt vastavalt vajadusele, et oleks tagatud võimalikult puhas pind. Sügisel riisutakse lehti mitte vähem kui kaks korda.

Keelatud on kasutada glüfosfaati sisaldavaid taimekaitsevahendeid!

7. EHITUSTÖÖDE KVALITEET

Ehitaja peab tajuma projekti terviklikkust ning teostama ehitustööd loogilises järjekorras, arvestades ilmastikuolusid, ehitusfüüsikalisi ja -tehnilisi nõudeid.

Ehitaja peab omama piisavat kvalifikatsiooni ning olema kursis kõikide ehitusel kasutatavate ehitusmaterjalide ja -konstruktsioonide paigaldus- ja käsitusjuhenditega. Need tuleb hankida ehitusmaterjalide, -konstruktsioonide tootjatelt või tarnijatelt. Kasutatavatel materjalidel või nende pakenditel/saatedokumentidel peab olema märged,

mille alusel on võimalik kontrollida toodete vastavust kehtivatele nõuetele/projektile.

Ehitustööde kvaliteet peab vastama RYL 2000 nõuetele, kui ei ole tellijaga teisiti kokku lepitud.

Juhul, kui töödokumentatsioonis puudub selgitus montaaži või materjali kohta, tuleb juhinduda kehtivatest ehitusnormidest ja üldiselt kasutusel olevatest töömeetoditest.

Kõik ehitusmaterjalid ja tooted peavad olema varustatud saatelehe või valmistaja kaaskirjaga, mis tõestavad nende vastavust tellitud materjalidele. Tooted peavad olema markeeritud, terved ja kvaliteetsed ning vastama neile esitatud nõuetele.

Ehitusplatsile toodud materjalid ja tooted ladustatakse ja kaitstakse valmistaja ettekirjutuste järgi, et vältida nende riknemist või muid kahjustusi.

8. TÖÖMAHUD

Allolevas töömahtude tabelis on toodud materjalide puhasmahud, arvestatud ei ole ülekatete jm varudega. Ehitajal on kohustus tööde mahud kontrollida üle enne tööde alustamist.

Nr	Töö nimetus	Ühik	Kogus
1.	ÜLDISED JA ETTEVALMISTUSTÖÖD		
1.1.	Objekti infotahvliid ehitusperioodiks	tk	1
1.2.	Tööpiirkonna igapäevane korrashoid	m ²	2 380
1.3.	Tööohutus, keskkonnanõuded, kvaliteedi tagamise plaan	kmpl	1
1.4.	Mahamärgkimistööd	kmpl	1
1.5.	Ehitusmaterjalide kohalevedu ja ladustamine	kmpl	1
2.	PINNASETÖÖD		
2.1.	Pinnase puhastamine ja silumine	m ²	1 920
2.2.	Pinnase eemaldamine heki ja puude istutusala del	m ³	31
3.	TEED JA KATENDID		
3.1.	Liivakatendi rajamine	m ²	1 598
3.1.1.	Liiv (fr 0,2-8mm) 300mm	m ³	479
3.1.2.	Geotekstiil (klass II) (soovituslik)	m ²	1 598
3.2.	Juurdepääsutee rajamine	m ²	88
3.2.1.	Purustatud kruus (fr 0/16) 150mm	m ³	13
3.2.2.	Geotekstiil (klass II) (soovituslik)	m ²	88
3.3.	Puude istutusaukude rajamine	tk	4
3.3.1.	Kasvupinnas 5m ³ /puu	m ³	20
3.3.2.	Lehtpuuhake (fr 5-30mm) 100mm	m ³	1
3.4.	Heki istutusala rajamine	m ²	30
3.4.1.	Kasvupinnas 250mm	m ³	8
3.4.2.	Lehtpuuhake (fr 5-30mm) 100mm	m ³	3

3.5.	Muru taastamistööde teostamine	m ²	203
3.5.1.	Kasvupinnas 50-70mm	m ³	12
4.	PIIRDED JA VÄRAVAD		
4.1.	Piirdeaia rajamine	m	199
4.1.1.	Paneel	tk	76
4.1.2.	Post 80x80x4mm betoontaldmikuga	tk	10
4.1.3.	Post 40x60x1,5mm betoontaldmikuga	tk	72
4.1.4.	Jalgvärav	tk	3
4.1.5.	Tiibvärav	tk	2
5.	TREENINGVAHENDID JA INVENTAR		
5.1.	Treeningelement „Käigusild” (suured koerad) betoontaldmikuga	tk	1
5.2.	Treeningelement „Käigusild” (väikesed koerad) betoontaldmikuga	tk	1
5.3.	Treeningelement „Tunnel” (suured koerad) betoontaldmiku ja katendiga	tk	1
5.4.	Treeningelement „Tunnel” (väikesed koerad) betoontaldmiku ja katendiga	tk	1
5.5.	Treeningelement „Slaalom” (suured koerad) betoontaldmikuga	tk	1
5.6.	Treeningelement „Astmepakud” (väikesed koerad) betoontaldmikuga	tk	1
5.7.	Treeningelement „Hüppetakistused” betoontaldmikuga	tk	2
5.8.	Treeningelement „Kivi” (suured koerad) h=800mm d=1,5m	tk	1
5.9.	Pargipink Klaar Wood betoontaldmikuga	tk	2
5.10.	Kotijaoturiga prügiurn Dogstation M5 betoontaldmikuga	tk	1
5.11.	Infotahvel sissepääsuualasse betoontaldmikuga	tk	1
5.12.	Infosilt piirdeaial (suured koerad, väikesed koerad; treeningelementide kasutusjuhendid)	tk	10
6.	HALJASTUS		
6.1.	Puude istutamine, toestamine	tk	4
6.1.1.	Punane vaher ‘Red Sunset’ (<i>Acer rubrum</i> ‘Red Sunset’)	tk	4
6.1.2.	Puude toetusvahendid	kmp	4
6.1.3.	Puude tüvekaitsevõrk	tk	4
6.2.	Põõsaste istutamine ühes reas (hekina)	tk	30
6.2.1.	Kurdlehine kibuvits (<i>Rosa Rugosa</i>)	tk	30
6.3.	Muru külvamine	m ²	203
6.3.1.	Muruseeme (klass III) 2kg/100m ²	kg	4

C – JOONISED

D – LISAD

Lisa 1. Piirdeaed, väravad ja teekate

Piirdeaed Securifor 358 (või analoog)

3D paneelaed on tugevatest metalltraatidest kontaktkeevituse teel kokku keevitatud vörkpaneelid. Paneeli ühes servas on vertikaalsed 25 mm kõrgusega lahtised otsad, muutes üleronimise raskeks nii inimestel kui loomadel. Süsteemi iseloomustab eriti pikk kasutusiga, turvalisus ja vähesed kulutused.

Aiapaneel:

Traadi paksus: 4 – 5 mm

Silma suurus: ca 50 x 200 mm

Paneeli mõõtmed: 1730 x ca 2505 mm

Aiapost:

Nelikanttoru: 40 x 60 x 1,5 mm

Pikkused: 2400 mm

Pinnakatted: tsingitud ja värvus must (RAL 9005)

Aiapaneelid ja postid, Pikk 65, Sõpruse koertepark, Tartu (Foto: Maiken Vardja)

Jalgvärv Nylofor 3D (või analoog)

Raam on tehtud kandilisest terastorust (60 x 60 x 2 mm) ja aiapaneelid on kinnitatud raamile. Väravapostid on ristlõikega 80 x 80 x 4 mm, spetsiaalsete kinnitustega aiapaneelide tarvis. Värv on tsingitud ja plastikuga kaetud, värv must RAL 9005. Reguleeritavad hinged võimaldavad väravat avada 180 kraadi ulatuses.

Ühe jalgvärava tehnilised andmed: H=1600 mm, L= ca 1000 mm

Topeltjalgväravaga esikaed, Pikk 65, Sõpruse koertepark, Tartu (Foto: Mart Suurkask)

Värava sulgemismehhanism peab olema turvaline, et koerad ei saaks seda lahti hüpata ning samas kergesti avatav inimeste jaoks. Võib kasutada tuuleriivi või samalaadset lahendust, mis on paigutatud nii, et seda saab mõlemalt poolt hõlpsasti avada. Tallinna parkide puhul on nt. kõikides uuemates parkides kasutatud tuuleriivi lahendust ning ka vanemates parkides on mittetoimivad lahendused asendatud tuuleriividega.

Tuuleriivile peaks kindlasti paigaldama stopperi ning posti sisse tehtav auk peaks olema vajalikust natuke suurem, et aia vajumisel/liikumisel, saaks riivi korralikult avada ja sulgeda.

Tuuleriiviga jalgvärav, Lilleküla koertepark, Tallinn (Foto: Maiken Vardja)

Sulgurrõngaga jalgvärav, Sõpruse koertepark, Tartu (Foto: Maiken Vardja)

Tiibvärav

Värava ühe tiiva raam on tehtud kandilisest terastorust (60 x 60 x 2 mm) ja aiapaneelid on

kinnitatud raamile. Väravapostid on ristlõikega 80 x 80 x 4 mm, spetsiaalsete kinnitustega aiapaneelide tarvis. Värav on tsingitud ja plastikuga kaetud, värv must RAL 9005. Reguleeritavad hinged võimaldavad väravat avada 180 kraadi ulatuses.

Tiibvärava avanemismehhanism, Helsingi (Foto: Mart Suurkask)

Lisa 2. Treeningelement „Käigusild”

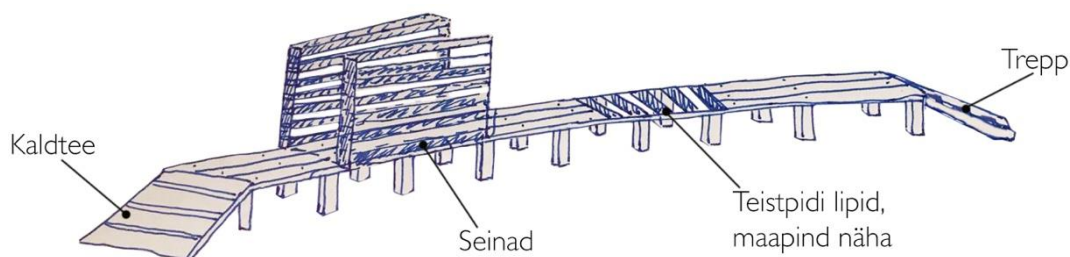
Lemmikloomad on pereliikmed, kes vajavad lisaks hoolele ja tähelepanule ka igapäevaselt liikumist. Selle treeningelemendi eesmärk on arendada looma liikuvust, intelligentsust ning harjutada igapäevaelus ette tulevate olukordadega hakkama saamist: trepist käimist, kitsast kohast läbi minemist, erineval pinnal käimist (vt joonis nr 3). Käigusild koosneb viiest erinevast elemendist, mida läbides saab koer harjutada kohanemist uute tundmatute olukordadega. Antud treeningelement aitab edendada omaniku ja koera vahelist koostööd.

Suurte ja väikeste koerte aedikute käigusillad on erinevate mõõtudega, et koerad end ei vigastaks ning kummaski aedikus sobiks element võimalikult paljudele koertele.

Suurte koerte käigusilla mõõdud: laius 0,5 m / pikkus 8,4 m / kõrgus 0,6 m

Väikeste koerte käigusilla mõõdud: laius 0,3 m / pikkus 7,3 m / kõrgus 0,4 m

Käigusilla ühes otsas on trepp, teises otsas kaldtee, millel on libisemise takistamiseks ja ronimise abistamiseks toed (risti liikumissuunaga olevad puidust lipid). Trepp ei ole kinni ehitatud, koosneb küljepaneelidest ja astmetest, trepist üles kõndides on koeral võimalik maapinda näha. Nii trepp kui ka kaldtee kinnitada otsapidi maapinda, et vältida nende liikumist. Ka kõik ülejäänud käigusilla osad tuleb turvaliselt kinnitada maapinda. Horisontaalpind tuleb karestada.

Treeningelement „Käigusild” seletav vabakäe visand (Maiken Vardja)

Lisa 3. Treeningelement „Tunnel”

Treeningelement „Tunnel” on mõeldud täitma kahte rolli. Põhiülesandena saavad koerad harjutada tunneli läbimist, kuid et rikastada pargi keskkonda (muuta seda huvitavamaks koerte jaoks) ning tekitada erinevaid pinnavorme ja visuaalset barjääri, on tunneli peale kujundatud küngas, kuhu on koertel võimalik peale ronida.

Suurte ja väikeste koerte aedikute tunnelid on erinevate mõõtudega, et koerad end ei vigastaks ning kummaski aedikus sobiks element võimalikult paljudele erinevatele koertele (vt joonis nr 4).

Suurte koerte tunneli mõõdud: laius ja kõrgus vähemalt 0,8 m / pikkus 5 m

Väikeste koerte tunneli mõõdud: laius ja kõrgus vähemalt 0,6 m / pikkus 3 m

Tunneli ehitamiseks tuleb kasutada soonelise pinnaga sademevee kanalisatsioonitoru (nt. ID PRAGMA PP muhvitoru 688x600 või samaväärne väikeste koerte alal ja ID PRAGMA PP muhvitoru 919x800 või samaväärne suurte koerte alal). Tunnel peab olema maasse kinnitatud – terasvitsad tõmmata üle toru pingule ning betoneerida maapinda.

Toru tuleb katta pealt vähemalt 20cm kõrguse tihendatud pinnasekihi ning 10 cm kõrguse tihendatud loodusliku kruusa (max fr 5) kihiga. Toru mõlemasse otsa tuleb paigaldada puidust raamid, et vältida pinnase maha libisemist. Toru sisemus peab olema sile, et seda oleks kerge puhastada ning ei vigastaks koeri. Samuti tuleb koerte vigastuste vältimiseks toru ääred pinnasega tasa panna. Treeningelement peab olema paigaldatud kerge ühepoolse kaldega (min 2%), et vihmavesi ei koguneks sinna sisse.

Tunnel Inglismaal (Foto: Stephen Jenkinson [https://www.forestry.gov.uk/pdf/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf/\\$FILE/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf](https://www.forestry.gov.uk/pdf/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf/$FILE/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf))

Lisa 4. Treeningelement „Slaalom”

Slaalomipulgad on jäigad ja valmistatud puidust või ohutust sünteetilisest materjalist (metall pole lubatud). Pind peab olema sile, et kui koer puutub vastu pulki, ei saa ta vigastusi (nt. puitpulkadest pinde). Pulkade alus peab olema tugev ja turvaline ning kinnitatud korralikult maapinda (vt joonis nr 5).

Pulkade läbimõõt on 0,07m, kaugus üksteisest 0,7m, kõrgus maapinnast 0,9m. Pulki on kokku 6tk.

Harjutusena liigub koer sik-sakis slaalomipulkade vahel.

Slaalomipulgad Inglismaal (Foto: Stephen Jenkinson [https://www.forestry.gov.uk/pdf/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf/\\$FILE/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf](https://www.forestry.gov.uk/pdf/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf/$FILE/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf))

Lisa 5. Treeningelement „Astmepakud”

Treeningelement koosneb viiest erineva kõrgusega puupakust:

2 x 0,2m kõrgune puupakk

2 x 0,3m kõrgune puupakk

1 x 0,4m kõrgune puupakk

Pakkude läbimõõt on 0,3m ning kaugus üksteisest 0,15m. Eesmärgiks on koeral harjutada tasakaalu hoidmist ning enesekindlust, liikudes ühelt pakult teisele kas astudes või hüpates. Puupakud peavad olema kindlalt kinnitatud maasse (vt joonis nr 5). Horisontaalpind tuleb karestada.

Näide astmepakkudest

(Foto: <https://www.caledoniaplay.com/product/stepping-log-columns-set-6/>)

Lisa 6. Treeningelement „Hüppetakistused”

Treeningelemendi eesmärgiks on, et koer õpiks hüppama üle takistuste. Laiused on kõigil samad, kuid kõrgused erinevad, et igas suuruses koertel oleks võimalik hüppamist harjutada. Element koosneb 4 erinevast tõkkest:

Tõke nr. 1 – laius 1.2m / kõrgus 0,25m

Tõke nr. 2 – laius 1.2m / kõrgus 0,35m

Tõke nr. 3 – laius 1.2m / kõrgus 0,45m (keskel ka latt, et koer ei saaks alt läbi joosta)

Tõke nr. 4 – laius 1.2m / kõrgus 0,55m

Tõkked võivad olla valmistatud puidust või ohutust sünteetilisest materjalist ning peavad olema korralikult maa külge kinnitatud, et ei oleks koertele ohtlikud (vt joonis nr 5).

Hüppetakistused Inglismaal (Foto: Stephen Jenkinson [https://www.forestry.gov.uk/pdf/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf/\\$FILE/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf](https://www.forestry.gov.uk/pdf/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf/$FILE/eng-dogs-humanactivitytrail-guidance.pdf))

Lisa 7. Kivi suurte koerte aedikusse

Loodusliku elemendina võib suurte koerte aedikusse lisada suure maakivi (vt asukohta joonis nr 2), mis ei tohi olla teravate servadega ning soovituslikult võiks ühest küljest olla lauge, et koertel oleks kergem kivi peale saada. Kivi kõrgus ei tohiks ületada 80cm.

Kivi on suurepäraseks tasakaaluharjutuseks koertele, kuna kivi pind on ebatasane.

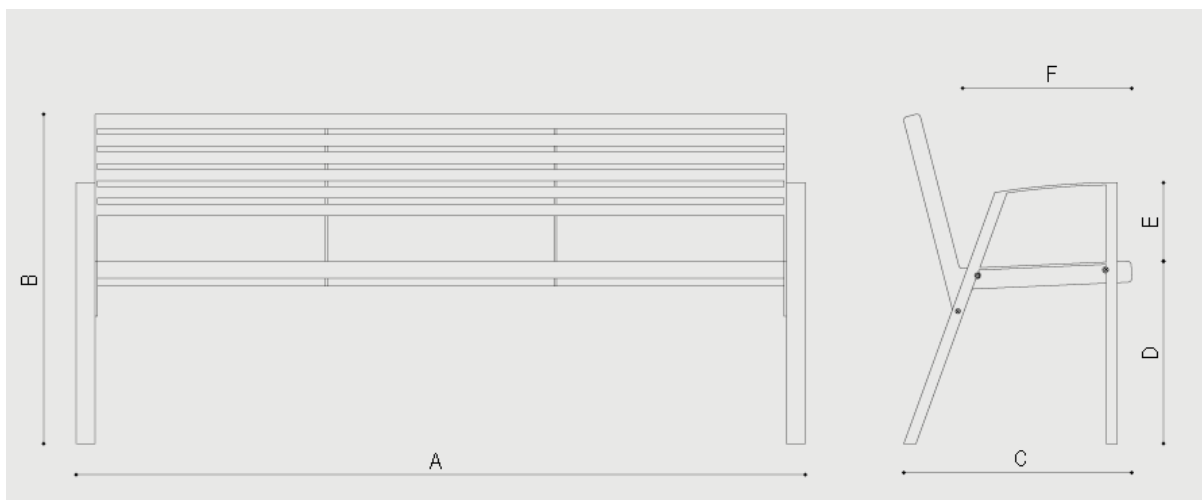
Kivi Hiiu koortepargis Tallinnas (Foto: Maiken Vardja)

Lisa 8. Pink Klaar Wood

Käetugedega kolmeinimese pargipink. Materjaliks termotöödeldud saar, kaetud Osmo puiduõliga (Osmo Woodstain). Metallosad – kuumtsingitud ja pulbervärvitud lehtmetsall RAL 7016

Paigaldus:

- betoneeritava jalaga pinnasesse

Klaar Wood pingi mõõdud

Toode	Tootekood	A	B	C	D	E	F
Klaar Wood pink	KLW190	1900	860	600	475	205	480

Foto, joonis ja tabel lehelt www.extery.com

Lisa 9. Kotijaoturiga prügiurn Dogstation M5

DogStation on lemmikloomade järelt koristamiseks mõeldud lahendus, mis ühendab prügikonteineri ja puhaste kilekottide hoidiku.

DogStation M5 mõõdud

Toode	Tootekood	A	B	C
Dog Station M5	DGM5	525	1205	335
Dog Station M5 postile	DGPM5	525	750	345

Kasutatud Materjalid

	RAL 6005		RAL 7039		RAL 9007		RAL 7016		Roostevaba teras
--	----------	--	----------	--	----------	--	----------	--	------------------

Toote paigaldamine

- Ankrutega valatud pinnale
- Betoneeritava jalaga pinnasesse

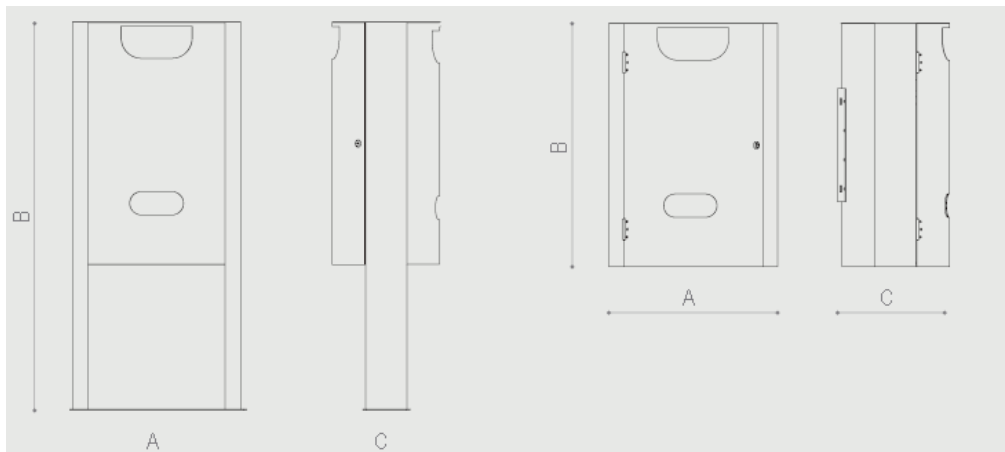

Foto ja joonised lehelt www.extery.com

Lisa 10. Tüvekaitserest

Tüvekaitseresti eesmärk on kaitsta noorte puude tüvesid vigastuste ning koerte uriini eest. Kaitserest peab olema terasest ning ilmastikukindlalt värvitud. Värvitoon must (RAL 9005). Resti alumine osa peab olema ülemisest laiem. Resti kõrgus maapinnast min 1700, läbimõõt alumisest laiemast osast 700.

Näide tüvekaitserestist: www.jom.se

Lisa 11. Infokandjad

Infokandjate kujundus peab olema linnakeskkonda sobiv. Kujundus tuleb kooskõlastada Tartu linna arhitektuuriteenistusega. Alltoodud fotod on illustreeriva sisuga.

Infostend

Infostend Dendroo (haljastuselement.ee) paigutatakse jalutusväljakute ühisesse sissepääsualasse (vt joonis nr 2).

Mõõdud: puitraam 1730x2400x95 mm.

Stendi jalg fikseeritakse betoneerimise kaudu.

Materjal: mänd, mis on töödeldud immuti + toonpeitsi + UV kaitsega välilakiga (2 kihti).

Puidu värv on must.

Puidust infostend, Pikk 65, Sõpruse koertepark, Tartu (Foto: Maiken Vardja)

Infosildid

Infosildid paigaldatakse piirdeaia külge.

Suurte koerte aediku silt, Pikk 65, Sõpruse koertepark, Tartu (Foto: Maiken Vardja)

Juhised treeningelementide kasutamiseks, Pikk 65, Sõpruse koertepark, Tartu (Foto: Mart Suurkask)